

ver. Undtagelsen om, at Rådet vedtager foranstaltninger vedrørende familieret med enstemmighed og efter høring af Europa-Parlamentet, videreføres med forfatningstraktaten. Muligheden for med enstemmighed at overgå til den almindelige lovgivningsprocedure på dette punkt fastholdes også, jf. art. III-269, stk. 3. Se i øvrigt kapitel 12 om tilpasningsmuligheder.

Med forfatningstraktaten slås det fast, at samarbejdet skal bygge på et princip om gensidig anerkendelse af retsafgørelser og udenretslige afgørelser i civile spørgsmål, jf. art. III-257, stk. 4, og art. III-269, stk. 1.

Listen over områder og mål for EU-lovgivning inden for civilret indeholder tre nye, udtrykkelige punkter, jf. art. III-269, stk. 2: Effektiv adgang til domstolene; udformning af alternative metoder til tvistbilæggelse; og støtte til uddannelse af dommere og andet personale i retsvæsenet. De tre områder anses allerede for omfattet af den gældende traktats generelle og mindre udførlige bestemmelse om civilretligt samarbejde.

7.4 Retligt samarbejde i straffesager og politisamarbejde

Forfatningstraktaten betyder, at det nuværende mellemstatslige samarbejde om strafferet og politi (søjle 3) lægges ind i det traditionelle EU-samarbejdes overstatslige ramme. Overgangen til fællesskabsmetoden indebærer på flere punkter en væsentlig styrkelse af samarbejdet. Der introduceres kun få egentligt nye retsgrundlag.

Det strafferetlige samarbejde omfatter blandt andet

- Minimumsregler for retsplejen med henblik på at fremme gensidig anerkendelse mellem EU-landene.
- Minimumsregler for strafbare handlinger og straffe på visse kriminalitetsområder.
- Samarbejde mellem EU-landenes anklagemyndigheder gennem Eurojust.

Politisamarbejdet omfatter blandt andet

- Udveksling af oplysninger.
- Støtte til uddannelse.
- Fælles efterforskningsmetoder.
- Operativt samarbejde gennem Europol.

Blandt de vigtigste overordnede ændringer er, at der – med visse undtagelser – indføres kvalificeret flertal i Rådet, og at Europa-Parlamentet gøres til medlovgiver efter den almindelige lovgivningsprocedure i forbindelse med vedtagelse af lovgivning inden for området. I dag gælder der som altovervejende hovedregel enstemmighed, og kun visse gennemførelsesforanstaltninger er omfattet af kvalificeret flertal. Europa-Parlamentet er i dag kun omfattet af hørings- og underrettningsprocedurer.

Hertil kommer, at der med forfatningstraktaten kan anvendes lovgivningsmæssige retsakter på området. Det indebærer som noget nyt, at EU's regler inden for politi- og strafferetsområdet kan få direkte virkning (umiddelbar anvendelighed i medlemslandene). De særegne søjle 3-instrumenter (konventioner, rammeafgørelser og andre afgørelser og fællesholdninger) afskaffes. Efterhånden erstattes gældende rammeafgørelser af europæiske rammelove, mens konventioner og afgørelser erstattes af europæiske love.

Desuden indføres der med forfatningstraktaten almindelig domstolskontrol på området. Kun begrænses EU-Domstolens prøvelsesret med hensyn til visse af medlemslandenes konkrete myndighedshandlinger, se nedenfor. Ved indgåelse af internationale aftaler finder EU's almindelige regler også anvendelse fremover.

Det retlige samarbejde i straffesager og politisamarbejdet bevarer på en række punkter en særlig karakter i forhold til de andre dele af retlige og indre anliggender og det øvrige, mere traditionelle EU-samarbejde.

Der gælder således særlige regler for den nye kontrollfunktion for nationale parlamenter med hensyn til nærhedsprincippet, som er beskrevet i kapitel 5. Hvor der normalt kræves af de nationale parlamenter for at kræve et forslag genovervejet med henvisning til nærhedsprincippet, kræves der kun en ¼ af de nationale parlamenter, når det drejer sig om udkast til lovgivning inden for det retlige samarbejde om straffesager og politisamarbejdet. Se art. III-259. De nationale parlamenter er også sikret en særlig rolle i forbindelse med evaluering af Eurojust og politisk kontrol med Europol, jf. nedenfor.

Desuden videreføres den såkaldte »Artikel 36-komité« (koordinationsudvalg bestående af højtstående embedsmænd) som en stående komité i Rådet vedrørende det operationelle samarbejde om den indre sikkerhed. Europa-Parlamentet og